

Pöördumine EV Kultuuriministeeriumi poole

2.11.2023, Tartu

2023 sügisel toimusid järjekordsed soome vähemusrahvuse kultuurinõukogu valimised Eestis. Kahjuks jäi valimiste osalusprotsent juba teist korda alla vajaliku 50%.

Tegime ESKO Sihtasutuse, Eesti Ingerisoomlaste Liidu ja ingerisoomse seltside poolt kogu aasta vältel väga palju teavitustööd:

- a) otsene ükselt-uksele käimine, inimeselt-inimesele teavitustöö suhtlusringides jne
- b) teavitustöö ja värbamine avalikel sündmustel (laulupidu, esinemised jm)
- c) reklaam (tasuta ja tasuline) artiklite näol vallalehtedes, päevalehtedes, FB
- d) valimiste visuaali loomine ja loomulikult meie kodulehe uuendamine
- e) ERR kultuuriteated – teavitustöö meie rahvuspüha tähistamisest pildis ja helis
- f) toimetatud ja kujundatud infobrošüür valimismaterjalide juures

Ometi on meie kogukonna valimisaktiivsus samaväärne eelmise korra tulemusega aastal 2020 (kus oli lisaks ühiskonna kriis) ja sarnane üle-eelmise korra tulemusega aastal 2017, kus oli tegu mõneti uue asjaga.

Mõned tähelepanekud valimiste läbiviimisest posti teel:

1. Probleemaatika valijate aadressidega -

kuigi andsime teada, et valimisteks vajame inimeste tegelikke elukoha-aadresse, siis jääb ikkagi selles osas andmeid puudu, sest pole ka muid valija kontaktandmeid (e-post, telefon) – selle tulemusena osa valijaid ei saa oma valimissedeleid kätte.

Kuidas tegelikke kontaktandmeid saada?

2. Postitamisel tekkiv „loomulik kadu“ (piirkonnas nr 4 oli see lausa 3% hääletanutest) – ümbrik kas hilines või jäi lausa kadunuks. Meile teadaolevalt on teadmata põhjusel kadusid tekkinud nii valimismaterjalide saatmisel kui hääletussedelite tagasi saatmisel. Siiski mitte nii suurel hulgal, et see võiks valimiste tulemust täna muuta. Kuna kõik kirjad saadeti lihtpostina, ei ole võimalik ka kadunud kirjade kohta Omnivale järelepärimist teha (seda võimalust pakutakse ainult tähitud kirjadele). On tunda, et inimesed liiguvad väga palju (sh viibivad lühemat või kauemat aega kodust eemal), mistõttu valija ei pruugi materjale õigeaegselt kätte saada.

3. Probleem rahvusnimekirjaga – kuna nimekiri on suures osas moodustatud u 25 aastat tagasi, siis praeguseks on valimisõiguse saanud ka nimekirja algselt lastena kantud inimesed. Kui nende puhul on peresiselt jäänud selgitustöö tegemata ja pere ei ole ka ühegi ingerisoomse seltsiga seotud, siis moodustavad need noored/keskealised rühma, kelleni on teavitustööga valimiste vajalikkusest väga raske jõuda. Samaaegselt on esialgse nimekirja aktiivne osa (vanaemade, vanaisade põlvkond) meie seast aasta-aastalt lahkumas. Kuidas värskendada nimekirja nii, et see avaldaks märgilist mõju meie valimistulemusele?
NB! Teeme selle juures iga-aastaselt rahvusnimekirja uuendamise töö.

Eestisoomlaste noortetööst:

Laagrid ja reisid nii lastele kui noortele toimuvad igal suvel. Lisaks on kahe ingerisoomse seltsi juures aastaringne laste- ja noorterühma tegevus. Järelkasv on tänu laagritele ja huvikooli tundidele olemas. Oleme keskendunud just oma juurte avastamise tasandile, kaasates selleks erinevaid meetodikaid alates jututubadest, muust pärimusest kuni foorumteatrini.

Arvestades sarnast olukorda Soomes elavate Karjala päritolu noortega, on 2024. algamas koostöö karjala ja ingerisoomse noorte vahel jätkulaagri võtmes Eestis ja Soomes.

Miks on eestisoomlased olulised?

- Kaua on kestnud sidemed ja seosed Ingeri-, Eesti- ja Liivimaa vahel.
- Eesti Vabariigi kontekstis on eriti oluline ingerisoomlaste osalemine Eesti vabadussõjas ja Eesti-Ingeri (ingeri külad Eesti alal) ülesehitamisel sõjajärgselt.
- Ingeri külad on asunud ka Eesti territooriumil praegusel Ida-Virumaal.
- Eestlasest professor Ott Kurs on kõigest eelnevast johtuvalt nimetanud Ingerit sillaks Eesti ja Soome vahel.
- Eestis on ingerisoomse liikumine kõige elavam kogu maailma kontekstis. Aastatega on kasvanud ka soomesoomlaste osavõtt Eesti ühiskonnast.
- Oleme läänemeresoomlased - väga-väga pikaajalised naabrid ja lähedased keelesugulased.
- Veljo Tormise lähenemist ingeri pärandile ei pea vist enam väljagi tooma
- Ingerisoomse kultuuritegevus on maailma mastaabis kõige aktiivsem just Eestis
- Siit nähtub EV vastutus ingerisoomse kultuuri säilimisel – nn „Soome-Ugri rühma vastutus“

Eestisoomlaste
Kultuuriomavalitsus

Mis eestisoomlasi hetkel aitab?

Versioon 1: Võrdsustamine seaduses sakslaste, venelaste, rootslaste ja juutidega seaduse silmis aitaks meid kõige rohkem, st kaoksid ära piiravad arvmäärad valimiste läbiviimisel (valimisaktiivsuse künnis, rahvusnimekirja koguarv jm).

Siinkohal on võimalik arvestada ka soomlaste pikaajalisi sidemeid Eestiga ning lisada Vähemusrahvuse kultuuriautonomoogia seaduse paragrahv 2, punkt 2 juurde nimetus "soomlased" (Vähemusrahvuse kultuuriomavalitsusi võivad moodustada saksa, vene, rootsi, juudi JA SOOME vähemusrahvusest isikud...)

Versioon 2: Vähemusrahvuse seaduse ja/või valimismääruse muutmine laiemalt. Meie ettepanekud on toodud lisatud dokumentides.

Kindel abiline on meile võimalus kasutada e-valimisi, kuna see kaasaks just „kättesaamatuid“ nooremaid põlvkondi (otsene tagasiside noortelt). Lisaks hoiab see kokku suure summa valimiste kulusid.

Versioon 3: Unustame seaduse ja moodustame oma vanemate koja vabade valimiste vormis näiteks ingerisoomlaste laulu-tantsupeol (setude näitel).

Siit küsimus – kuidas sel juhul Eesti Vabariigi Kultuuriministerium saab meie Eestisoomlaste Kultuuriomavalitsuse Sihtasutusele riigieelarvelist raha eraldada? Kas see on võimalik ja millised on sel juhul tingimused? Ka siin on märgiline kokkuhoid nõ „ametlike valimiste“ korralduskulude kadumise näol.

Versioon 4: Miski, mille peale me veel ei tule.

Täname heasoovliku vastuse eest!

Pöördujad:

Eestisoomlaste Kultuuriomavalitsuse kultuurinõukogu

Eestisoomlaste Kultuuriomavalitsuse Sihtasutus

Eesti Ingerisoomlaste Liit

Eesti ingerisoomlaste seltsid

Eesti soome seltsid